

មហាសន្និបាត

ការចែកចាយ :

ទូទៅ

A/HRC/RES/12/25

ថ្ងៃទី១២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩

អត្ថបទដើម : ភាសាអង់គ្លេស

ក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស

សម័យប្រជុំលើកទី៥៦

របៀបវារៈ: ចំណុចទី១០

ការជួយឧបត្ថម្ភផ្នែកបច្ចេកទេស និងការកសាងសមត្ថភាព

សេចក្តីសម្រេចចិត្តអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស*

១២/២៥ សេវាប្រឹក្សាយោបល់ និងការជួយឧបត្ថម្ភផ្នែកបច្ចេកទេសសំរាប់កម្ពុជា

ក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស

ដោយអះអាងជាថ្មីថា រដ្ឋសមាជិកទាំងអស់មានកាតព្វកិច្ចលើកស្ទួយ និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ដូចបានតំកល់ក្នុងធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ ដូចបានអះអាងជាថ្មី ក្នុងសេចក្តីប្រកាស

* សេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងសេចក្តីសម្រេចផ្សេងៗ ដែលអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស នឹងត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងរបាយការណ៍របស់ក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស នាសម័យប្រជុំលើកទី៥៦របស់ខ្លួន (A/HRC/12/50) ជំពូក ១ ។

ជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងស្របតាមកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋសមាជិករៀងៗខ្លួន ក្រោមកតិកាសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ និងលិខិតុបករណ៍សិទ្ធិមនុស្សឯទៀត ដែលស្ថិតនៅជាធរមាន ។

ដោយរំលឹកឡើងវិញ អំពីសេចក្តីសំរេចចិត្តរបស់មហាសន្និបាតលេខ៦០/២៥១ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៦ ។

ដោយរំលឹកឡើងវិញផងដែរ អំពីសេចក្តីសំរេចចិត្តរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្សលេខ៥/១ ស្តីពីការកសាងស្ថាប័ននៃក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស និងសេចក្តីសំរេចចិត្តលេខ៥/២ ស្តីពីក្រមសីលធម៌សំរាប់អ្នកកាន់អាណត្តិនីតិវិធីពិសេសនៃក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ និងដោយគូសបញ្ជាក់ថា អ្នកកាន់អាណត្តិត្រូវអនុវត្តតួនាទីភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ស្របតាមសេចក្តីសំរេចចិត្ត និងឧបសម្ព័ន្ធនៃសេចក្តីសំរេចចិត្តទាំងនោះ ។

ដោយរំលឹកឡើងវិញទៀត អំពីសេចក្តីសំរេចចិត្តរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្សលេខ៩/១៥ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ និងសេចក្តីសំរេចចិត្តពាក់ព័ន្ធឯទៀត ។

ដោយចងចាំក្នុងចិត្ត អំពីរបាយការណ៍របស់លោកអគ្គលេខាធិការស្តីពីតួនាទី និងសមិទ្ធផលដែលការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបានក្នុងការជួយដល់រដ្ឋាភិបាល និងប្រជាជនកម្ពុជា ដើម្បីលើកស្ទួយ និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស (A/HRC/12/41)

ដោយទទួលស្គាល់ថា ប្រវត្តិសាស្ត្រប្រកបដោយសោកនាដកម្មរបស់កម្ពុជា ទាមទារឲ្យមានវិធានការពិសេស ដើម្បីធានាការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងការមិនវិលត្រឡប់មកវិញនៃនយោបាយ និងអំពើប្រព្រឹត្តិអតីតកាល ដូចមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីដំណោះស្រាយរួមមួយនៃជម្លោះកម្ពុជា ដែលបានចុះហត្ថលេខានៅទីក្រុងប៉ារីស កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩១ ។

ដោយកត់សំគាល់ អំពីការវិវត្តន៍ថ្មីៗនៅកម្ពុជា ជាពិសេស ការវិវត្តន៍ទាំងឡាយទាក់ទងនឹងភាពរីកចំរើន និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនាពេលថ្មីៗនេះ របស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការលើកស្ទួយ និងការការពារសិទ្ធិមនុស្ស ជាពិសេស សមិទ្ធផល និងការរីកចំរើននៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច នយោបាយ និងវប្បធម៌ នៅក្នុងអំឡុងពេលប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ តាមរយៈផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងក្របខ័ណ្ឌជាតិពាក់ព័ន្ធរបស់ខ្លួន ។

I. សាលាក្តីខ្មែរក្រហម

១. ដោយអះអាងជាថ្មី អំពីសារៈសំខាន់នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ជាស្ថាប័នមួយឯករាជ្យ និងមិនលំអៀង ហើយដែលគេជឿថា សាលាក្តីនេះ នឹងជួយជាវិភាគទានដ៏សំខាន់ដល់ការលុបបំបាត់និទណ្ឌភាព និងការបង្កើតឲ្យមាននីតិវដ្ត ដែលក្នុងនោះ គេអាចទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ដ៏មានសក្តានុពលពីសាលាក្តីមួយនេះ ធ្វើជាគំរូសំរាប់តុលាការនានានៅកម្ពុជា ។

២. ដោយស្វាគមន៍ ភាពរីកចំរើននៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ជាអាទិ៍ សវនាការកាត់សេចក្តីជនជាប់ចោទឈ្មោះកាំង ហ្គ្រីច អឺរ និងដោយគាំទ្រ ដល់ជំហររបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងការបន្តដំណើរការសាលាក្តីនេះ ប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវឆាប់រហ័ស និងមានប្រសិទ្ធភាព ដោយយល់ឃើញថា ជនជាប់ចោទមានវ័យចំណាស់ខ្លាំង និងមានសុខភាពមិនសូវមាំមួន ព្រមទាំងយុត្តិធម៌ដែលប្រជាជនកម្ពុជាទន្ទឹងរង់ចាំជាយូរមកហើយ ។

៣. ដោយស្វាគមន៍ផងដែរ ជំនួយឧបត្ថម្ភរបស់រដ្ឋជាច្រើនដល់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា និងដោយកត់សំគាល់ អំពីថវិកាប៉ាន់ស្មានដែលបានអនុម័តយល់ព្រម កាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ សូមជំរុញលើកទឹកចិត្ត ដល់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឲ្យសហការជាមួយអង្គការសហប្រជាជាតិ និងប្រទេសផ្តល់ជំនួយនានា ដើម្បីធានាកំរិតស្ងប់ស្ងាត់នៃការគ្រប់គ្រងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងសូមអញ្ជើញ រដ្ឋទាំងឡាយបន្តផ្តល់ជំនួយបន្ថែមទៀត ដល់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញឲ្យបានឆាប់រហ័ស ដើម្បីធានាឲ្យសាលាក្តីនេះ ប្រព្រឹត្តទៅប្រកបដោយជោគជ័យ ។

II. លិខិតប្រជាធិបតេយ្យ និងស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្ស

៤. ស្វាគមន៍

(ក) កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងកិច្ចសន្ទនាប្រកបដោយន័យស្ថាបនាជាមួយអ្នករាយការណ៍ពិសេស នៅក្នុងអំឡុងពេលបំពេញបេសកកម្មលើកទីមួយរបស់លោកនៅកម្ពុជា ។

(ខ) របាយការណ៍របស់អ្នករាយការណ៍ពិសេសស្តីពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា(A/HRC/12/40) និងអនុសាសន៍ផ្សេងៗ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងរបាយការណ៍នោះ ។

(គ) កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង និងភាពរីកចម្រើន ដែលរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសំរេចបាន ក្នុងការលើកកម្ពស់ ការអនុវត្តន៍កម្មវិធីកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ក្រោមការដឹកនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាកំណែទម្រង់ ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ជាអាទិ៍ ការអនុម័ត និង/ឬការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់គ្រឹះមួយចំនួន មានដូចជា ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ព្រមទាំងការអនុម័តយល់ព្រមលើក្រម ព្រហ្មទណ្ឌនៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

(ឃ) កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ មានជាអាទិ៍ ការបិទបញ្ចប់ដំណើរការតាក់តែងច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនាំខ្លួនមន្ត្រីពុករលួយ មួយចំនួនទៅតុលាការ ដើម្បីផ្ដន្ទាទោសតាមច្បាប់ ក៏ដូចជា កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួន ក្នុងការបញ្ឈប់ លែងឲ្យមានការតែងតាំងមន្ត្រីចូលកាន់មុខតំណែងក្នុងក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលសាធារណៈ ដោយផ្អែកតាមកូតា គណបក្សនយោបាយផ្សេងៗ។

(ង) កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស មានជា អាទិ៍ ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបការជួញដូរមនុស្ស និងការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ។

(ច) កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីដោះស្រាយទំនាស់ដីធ្លី តាមរយៈការអនុវត្តន៍ កម្មវិធីកំណែទម្រង់ដីធ្លី ។

(ឆ) ការសន្យារបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ប្រកាន់ខ្ជាប់ និងអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្រោមអនុសញ្ញា សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ នានា ដែលក្នុងនោះ សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីហ៊ុន សែន បានសន្យាក្នុងសន្ទរកថាថ្លែង បើកកិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការអាស៊ី-អឺរ៉ុបលើកទីប្រាំបី ស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស ដែលប្រារព្ធធ្វើនៅខេត្តសៀមរាប ក្នុងខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០០៧ ដែលបានលើកឡើងផងដែរ អំពីការគ្រោងបង្កើតឲ្យមានស្ថាប័នជាតិសិទ្ធិមនុស្សមួយ ។

(ឈ) កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា ជាពិសេស ក្នុងការដោះស្រាយ បណ្តឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងដល់ស្ថានភាពពន្ធនាគារ និងការធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងករណី នៃការឃុំខ្លួនលើសនីតិវិធី ។

(ញ) កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការប្រកាន់ខ្ជាប់កាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្រោម សន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ មានជាអាទិ៍ ការដាក់ស្នើរបាយការណ៍របស់ខ្លួនទៅគណៈកម្មាធិការ បំបាត់ការរើសអើងពូជសាសន៍ និងគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិកុមារ ក្នុងខែកម្ពុៈ ឆ្នាំ២០០៩ ក៏ដូចជាទៅគណៈ កម្មាធិការសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ ក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ ។

(ដ) កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង និងការរីកចម្រើនរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការលើកកម្ពស់ការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការ និងសហវិមជ្ឈការ ក្នុងគោលដៅធ្វើឲ្យសំរេចការអភិវឌ្ឍន៍សិទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ តាមរយៈការពង្រឹងស្ថាប័នថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងថ្នាក់មូលដ្ឋាន ជាអាទិ៍ ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត/ក្រុង និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ/សង្កាត់ ធ្វើឡើងក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ បានបង្ហាញពី

ការបន្តអភិវឌ្ឍន៍ដំណើរការប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា ទន្ទឹមនឹងទទួលស្គាល់អំពីសេចក្តីត្រូវការពង្រឹងថែម ទៀតដល់សមត្ថភាពអនុវត្តការងាររបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ។

(ឃ) ការអនុម័តដោយរដ្ឋសភា ច្បាប់ជាតិស្តីពីសិទ្ធិជនពិការ ក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ និងការអនុម័តយល់ព្រមលើអនុក្រឹត្យស្តីពីនីតិវិធីសំរាប់ចុះបញ្ជីដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច និងគោលនយោបាយ ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍របស់ជនជាតិដើមភាគតិច ដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩។

៥. ដោយសំដែងកង្វល់របស់ខ្លួន អំពីវិស័យមួយចំនួននៃការអនុវត្តន៍សិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា និងស្នើយ៉ាងទទួលបានដល់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សូមឲ្យ ៖

(ក) បន្តពង្រឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួន ដើម្បីបង្កើតនីតិវិធី ជាអាទិ៍ តាមរយៈការអនុម័ត និងការអនុវត្តន៍ក្រុម និងច្បាប់គ្រឹះមួយចំនួនដែលសំខាន់ចាំបាច់សំរាប់ការបង្កើតសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួន ក្នុងការធ្វើកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ជាពិសេស ដើម្បីធានាឯករាជ្យភាពភាពមិនលំអៀង តម្លាភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ទាំងមូល ។

(ខ) បង្កើនកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួន ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ជាពិសេស តាមរយៈការអនុម័តឲ្យបានឆាប់រហ័សនូវច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ និងការអនុវត្តន៍ច្បាប់នេះ។

(គ) បន្តដោះស្រាយជាអាទិភាព ក្នុងនោះមាន បញ្ហានិទណ្ឌភាព និងពង្រឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួន ក្នុងការស៊ើបអង្កេតជាបន្ទាន់ និងធ្វើការផ្ដន្ទាទោស ស្របតាមនីតិវិធីត្រឹមត្រូវរបស់ច្បាប់ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្រោមសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ ចំពោះជនទាំងឡាយណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសធ្ងន់ធ្ងរ ដូចជា អំពើរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ជាដើម ។

(ឃ) បង្កើនកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួនក្នុងការដោះស្រាយដោយសមធម៌ និងឆាប់រហ័សនូវបញ្ហាកម្មសិទ្ធិដីធ្លីប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ និងដោយចំហរ ស្របតាមច្បាប់ភូមិបាល ឆ្នាំ២០០១ ដោយពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ តាមរយៈការបង្កើតគោលការណ៍ណែនាំថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីស្រាយបំភ្លឺអំពីនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធ

ក៏ដូចជា តាមរយៈពង្រឹងសមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធភាពរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា មានជាអាទិ៍ អាជ្ញាធរជាតិ ដោះស្រាយទំនាស់ដីធ្លី និងគណៈកម្មាធិការសុរិយោដីថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ខេត្ត/ក្រុង និងថ្នាក់ខ័ណ្ឌ/ស្រុក ។

(៧) បង្កបរិយាកាសងាយស្រួល សំរាប់ការធ្វើសកម្មភាពនយោបាយស្របច្បាប់ និងគាំទ្រដល់ តួនាទីរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាននានា ដើម្បីពង្រឹងថែមទៀត ដល់ការ អភិវឌ្ឍន៍លិទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា ។

(៨) បន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងតទៅទៀត ដើម្បីពង្រឹងសិទ្ធិមនុស្ស ជាពិសេស សិទ្ធិស្ត្រី និងកុមារ និង ខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀត ដោយសហការជាមួយសហគមន៍អន្តរជាតិ ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងបញ្ហាធំៗ មួយចំនួន មានជាអាទិ៍ ការជួញដូរមនុស្ស បញ្ហាទាក់ទិននឹងភាពក្រីក្រ អំពើហឹង្សាផ្លូវភេទ អំពើហឹង្សាក្នុង គ្រួសារ និងការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ លើស្ត្រី និងកុមារ ជាដើម ។

(៩) ចាត់វិធានការគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្រោមសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្ស អន្តរជាតិ និងពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការថែមទៀត ជាមួយទីភ្នាក់ងារសហប្រជាជាតិនានា មានដូចជា ការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស និងតាមរយៈការពង្រឹងកិច្ច សន្ទនា និងការបង្កើតឲ្យមានសកម្មភាពរួម ។

(១០) បន្តលើកស្ទួយសិទ្ធិ និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់រូប តាមរយៈការការពារ សិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ មានជាអាទិ៍ សេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិយោបល់ ព្រមទាំងសិទ្ធិសេដ្ឋ កិច្ចច រដ្ឋបាល និងវប្បធម៌ ស្របតាមគោលការណ៍នីតិវដ្ត តាមរយៈការអនុវត្តន៍ជាបន្ត និងពង្រឹងថែមទៀត ដល់យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិស័យផ្សេងៗ។

III. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៦. **អញ្ជើញ** លោកអគ្គលេខាធិការ ទីភ្នាក់ងារផ្សេងៗក្នុងប្រព័ន្ធសហប្រជាជាតិ ដែលមានវត្តមាន នៅកម្ពុជា និងសហគមន៍អន្តរជាតិរាប់ទាំងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានាឲ្យបន្តធ្វើការជាមួយរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា ក្នុងការពង្រឹងលិទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ក៏ដូចជា ការធានាការពារ និងលើកស្ទួយសិទ្ធិមនុស្សរបស់ប្រជា ជនគ្រប់រូបនៅកម្ពុជា ក្នុងនោះមាន តាមរយៈការជួយឧបត្ថម្ភក្នុងវិស័យមួយចំនួន ដូចជា៖

(ក) ការតាក់តែងច្បាប់ទាំងឡាយដែលសំខាន់ចាំបាច់ សំរាប់ការការពារ និងការលើកស្ទួយសិទ្ធិ មនុស្ស និងការជួយបង្កើតស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សជាតិឯករាជ្យមួយ ។

(ខ) ការកសាងសមត្ថភាព ដើម្បីពង្រឹងស្ថាប័នច្បាប់ មានជាអាទិ៍ តាមរយៈការពង្រឹងគុណភាព ការងាររបស់ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី និងបុគ្គលិកតុលាការ ។

(គ) ការកសាងសមត្ថភាព ដើម្បីពង្រឹងស្ថាប័នជាតិធានា ក្នុងការស៊ើបអង្កេតផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ និង ពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ ព្រមទាំងការផ្គត់ផ្គង់សម្ភារៈបរិក្ខារចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើឲ្យសំរេចគោលដៅទាំងនេះ ។

(ឃ) ជួយធ្វើការវាស់ស្ទង់អំពីភាពរីកចំរើនក្នុងវិស័យសិទ្ធិមនុស្ស ។

៧. ជុំវិញលើកទឹកចិត្ត ដល់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងសហគមន៍អន្តរជាតិឲ្យផ្តល់ជំនួយឧបត្ថម្ភចាំបាច់ គ្រប់បែបយ៉ាងដល់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីធានាការមិនរិលត្រឡប់មកវិញនៃ នយោបាយ និងអំពើប្រព្រឹត្តិអតីតកាល ដូចមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស ឆ្នាំ១៩៩១ ស្តីពី ដំណោះស្រាយរួមមួយនៃជម្លោះកម្ពុជា ។

៨. ដោយកត់សំគាល់អំពី សេចក្តីត្រូវការបន្តការពិគ្រោះយោបល់យ៉ាងជិតស្និទ្ធរវាងរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា និងអ្នករាយការណ៍ពិសេសស្តីពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា ក្នុងគោលដៅធ្វើឲ្យប្រសើរឡើង ថែមទៀត ដល់ស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅក្នុងប្រទេសនេះ និងបន្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្នែកបច្ចេកទេស រវាងការិយាល័យឧត្តមស្នងការសិទ្ធិមនុស្ស និងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

៩. សំរេច បន្តម្តងមួយឆ្នាំនូវអាណត្តិរបស់នីតិវិធីពិសេសផ្នែកស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា និង ស្នើឲ្យអ្នករាយការណ៍ពិសេស រាយការណ៍អំពីការអនុវត្តន៍អាណត្តិរបស់ខ្លួន ទៅក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស នាសម័យប្រជុំលើកទីដប់ប្រាំរបស់ខ្លួន និងចូលរួមពិភាក្សាប្រកបដោយន័យស្ថាបនាជាមួយរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា ដើម្បីធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងថែមទៀត ដល់ស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា ។

១០. ស្នើ លោកអគ្គលេខាធិការ រាយការណ៍ទៅក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស នាសម័យប្រជុំលើកទីដប់ ប្រាំរបស់ខ្លួន អំពីតួនាទី និងសមិទ្ធិផលដែលការិយាល័យឧត្តមស្នងការសំរេចបាន ក្នុងការជួយដល់រដ្ឋា ភិបាល និងប្រជាជនកម្ពុជា ដើម្បីលើកស្ទួយ និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស ។

១១. សំរេច បន្តពិចារណាអំពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា នាសម័យប្រជុំលើកទីដប់ប្រាំ របស់ ខ្លួន ។

សម័យប្រជុំលើកទី៣២
ថ្ងៃទី២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩
[អនុម័តដោយគ្មានការបោះឆ្នោត]